

ધોરણ-11 ભૂગોળ (સામાન્ય પ્રવાહ)
વાર્ષિક પરીક્ષા

સમય : 3.00 કલાક

માસવાર અભ્યાસ

કુલ ગુણ : 80

નં.	માસ	કાર્યદિવસ	પ્રકરણ	વિષયવસ્તુ	તાસ	તાસ સંખ્યા
1.	June	22	1. ભૂગોળ એક વિષય તરીકે	— વિદ્યાશાખા તરીકે — સંકલિત વિદ્યાશાખા તરીકે — પદ્ધતિસરનો અભિગમ અને પ્રાદેશિક અભિગમ — ભૂગોળનું મહત્વ	5 8 7 2	22
2.	July	25	2. પૃથ્વીનો ઉદ્ભવ અને ઉત્ક્રાંતિ	— પૃથ્વીના ઉદ્ભવની માન્યતા — ઉત્ક્રાંતિ — વાતાવરણ અને જલાવરણનો ઉદ્ભવ	6 2 4	12
			3. પૃથ્વીની આંતરિક રચના	— ભૂગર્ભની જાણકારીના સ્ત્રોતો — પૃથ્વીની આંતરિક રચના અને આવરણો	7 6	13
3.	August	23	4. ભૂકંપ અને જ્વાળામુખી	— ભૂકંપ આલેખક અને ભૂમીની — ભૂકંપની અસરો — જ્વાળામુખી પ્રકાર અને વિતરણ	3 4 3	10
			5. ભૂમિખંડો અને મહાસાગરો	— ભૂસ્વરૂપ — મહાસાગરોની લાક્ષણિકતા અને સિદ્ધાંત — ખંડપ્રવહન, ભૂ-તક્તિ સંચલન	2 6 5	13
4.	September	24	6. ખડકો, ખનીજો અને જમીન	— ખડકના પ્રકારો — જમીનના પ્રકારો	7 7	14
			15. નકશા અર્થ અને પ્રકારો	— નકશાના પ્રકારો — નકશાના અંગો — નકશાનું મહત્વ	4 4 2	10
			15. નકશા અર્થ અને પ્રકારો	— નકશાના પ્રકારો — નકશાના અંગો — નકશાનું મહત્વ	4 4 2	10
5.	October	21	7. ભૂમિસ્વરૂપો	— ભૂમિસ્વરૂપના પ્રકાર — પર્વતના પ્રકાર — ઉચ્ચ પ્રદેશના પ્રકાર — મેદાનના પ્રકાર — ભૂ-સ્વરૂપીય પ્રક્રિયાઓ	3 3 3 3 3	15
			8. વાતાવરણ (અધૂરું)	— વાતાવરણનું બંધારણ — વાતાવરણની સ્તરરચના	2 4	6

Study. Assignments. Free Forever. GSEB Question and Answers.

6.	November	11	8. વાતાવરણ (પૂર્ણ)	<ul style="list-style-type: none"> - હવામાન અને આબોહવા - આબોહવાનાં તત્ત્વો અને અસરકારકતા પરિબળો - આબોહવા પરિવર્તન અને પરિણામો 	2 6 3	11
7.	December	26	9. તાપમાન	<ul style="list-style-type: none"> - સૂર્યઘાત અને અસર કરતાં પરિબળો - તાપમાન અને અસર કરતાં પરિબળો - તાપમાનનું વિતરણ 	4 4 2	10
			10. પવન	<ul style="list-style-type: none"> - દબાણ - દબાણ પર અસર કરતાં પરિબળો - દબાણપટ્ટા - પવન - પવનના પ્રકારો - વાયુસમુચ્ચ-વાતાઝ-ચક્રવાતો 	2 4 6 4	16
8.	January	24	11. વાતાવરણીય ભેજ	<ul style="list-style-type: none"> - ભેજ-બાષ્પીભવન-આંદ્રતા - ઘનીભવન અને તેના સ્વરૂપો - વાદળ અને પ્રકાર - વરસાદ-પ્રકાર-વિતરણ 	2 4 4 3	13
			16. ભૌગોલિક માહિતી અને નકશાનિર્માણ	<ul style="list-style-type: none"> - અક્ષાંશ અને રેખાંશ વૃત્તો - સમય - દિશાશોધન - નકશાનિર્માણ પદ્ધતિઓ 	2 2 3 4	11
9.	February	23	12. જલાવરણ	<ul style="list-style-type: none"> - જળચક્ર-સમુદ્રતરનું ભૂપૃષ્ઠ - સમુદ્ર-તાપમાન-પરિબળો - ભરતી-પ્રકાર-મહત્વ - મહાસાગર ઉત્પત્તિ-પ્રવાહો 	3 3 4 4	14
			13. જીવાવરણ	<ul style="list-style-type: none"> - પારિસ્થિતિક તંત્ર અને ચક્રો - આહારશ્રેણી - પારિસ્થિતિક અસંતુલન 	4 4 1	9
10.	March	25	14. આપત્તિ વ્યવસ્થાપન	<ul style="list-style-type: none"> - ભૂકંપક્ષેત્રો-અસરો-સાવચેતીઓ - ભૂસ્ખલન - ચક્રવાત-પૂર-દુષ્કાળ 	5 4 6	15
			17. સ્થળવર્ણનના નકશા	<ul style="list-style-type: none"> - નકશો-પ્રકાર - નકશાના અંગો - નકશાનું મહત્વ 	4 4 2	10
11.	April	22	પુનરાવર્તન	-		22

Note :

First Term	06-06-2016 to 27-10-2016
Second Term	18-11-2016 to 30-04-2017
First Exam	22-09-2016 to 01-10-2016
Second Exam	30-01-2017 to 08-02-2017
Annual Exam	10-04-2017 to 19-04-2017

ધોરણ-11 ભૂગોળ (સામાન્ય પ્રવાહ)

પ્રથમ પરીક્ષા

સમય : 2.00 કલાક

પ્રશ્નપત્રનું પરિરૂપ

કુલ ગુણ : 50

નોંધ : આ પરિરૂપ વિદ્યાર્થીઓ, શિક્ષકો, પ્રાશ્નિકો, મોડરેટર્સ વગેરેના માર્ગદર્શન માટે છે. જે તે વિષયોના પ્રાશ્નિક તેમજ મોડરેટર્સને માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણના બૃહદ્ ઇર્ટ / ઉદ્દેશને સુસંગત રહી પ્રશ્નપત્રની સંરચના બાબતે ફેરફાર કરવાની છૂટ રહેશે.

હેતુઓ પ્રમાણે ગુણભાર :

હેતુ	જ્ઞાન (K)	સમજ (U)	ઉપયોજન (A)	વિશ્લેષણ (AN)	સંયોજન/કૌશલ્ય (S)	મૂલ્યાંકન (E)	કુલ ગુણ
ગુણ	18	14	10	02	03	03	50
ટકા	35%	30%	20%	05%	05%	05%	100%

પ્રશ્નના પ્રકાર પ્રમાણે ગુણની ફાળવણી :

ક્રમાંક	પ્રશ્નપત્રનું સ્વરૂપ	સંખ્યા	ગુણ	કુલ ગુણ	સમય
1.	નિબંધ પ્રકારના (E)	4	5	20	40 મિનિટ
2.	લાંબા પ્રશ્નો (LA)	4	3	12	32 મિનિટ
3.	ટૂંકા પ્રશ્નો (SA)	4	2	08	24 મિનિટ
4.	અતિ ટૂંકા પ્રશ્નો (VSA)	5	1	05	08 મિનિટ
5.	હેતુલક્ષી પ્રશ્નો (O)	5	1	05	08 મિનિટ
	કુલ ગુણ	22	12	50	120 મિનિટ

કઠિનતામૂલ્ય પરનો ગુણભાર :

ક્રમાંક	કઠિનતાનું સ્તર	ગુણ	કઠિનતામૂલ્ય
1.	સરળ	20	40%
2.	મધ્યમ	23	45%
3.	કઠિન	07	15%
	કુલ	50	100%

ધોરણ-11 ભૂગોળ (સામાન્ય પ્રવાહ)
પ્રથમ પરીક્ષા

સમય : 2.00 કલાક

પ્રકરણનો ગુણભાર

કુલ ગુણ : 50

પ્રકરણ ક્રમ	પ્રકરણનું નામ	ગુણભાર
1.	ભૂગોળ એક વિષયશાખા	06
2.	પૃથ્વીનો ઉદ્ભવ અને ઉત્ક્રાંતિ	10
3.	પૃથ્વીની આંતરિક રચના	06
4.	ભૂકંપ અને જ્વાળામુખી	09
5.	ભૂમિખંડો અને મહાસાગરો	07
6.	ખડકો, ખનીજો અને જમીન	07
15.	નકશા, અર્થ અને પ્રકારો	05
	કુલ	50

વિભાગ : A

- નીચે આપેલા 1 થી 5 હેતુલક્ષી પ્રકારના પ્રશ્નો છે. આપેલા વિકલ્પોમાંથી સાચો વિકલ્પ (A, B, C, D) પસંદ કરીને જવાબ લખો. (દરેકનો 1 ગુણ) [05]
- 1. મહાન ભૂગોળવિદ્ કાર્લ રિટર કયા દેશના હતા ?
(A) ગ્રીસ (B) ઈંગ્લેન્ડ (C) અરબસ્તાન (D) જર્મની
- 2. શનિના ઉપગ્રહનું નામ નીચેના પૈકી કયું છે ?
(A) ટાઈટન (B) ચંદ્ર (C) એરોન (D) ટિટોન
- 3. રોબિન્સન - સોનાની ખાણ કયા દેશમાં છે ?
(A) યુ.એસ.એ. (B) રશિયા (C) દક્ષિણ આફ્રિકા (D) દક્ષિણ કોરિયા
- 4. કયા સાધનથી ભૂકંપની તીવ્રતા માપી શકાય છે ?
(A) સિસ્મોગ્રાફ (B) બેરોગ્રાફ (C) એનિમોમિટર (D) બેરોમિટર
- 5. મુખ્ય ભૂ-તક્તિઓની સંખ્યા કેટલી છે ?
(A) 7 (B) 8 (C) 9 (D) 15

વિભાગ : B

- નીચે આપેલા 6 થી 10 સુધીના પ્રશ્નોના જવાબ એક વિધાનમાં આપો. (દરેકનો 1 ગુણ) [05]
- 6. પૃથ્વી સપાટીનાં ભૂમિસ્વરૂપો કયાં કયાં છે ?
- 7. કયા જીવો ચુનાળું પ્રસ્તર ખડકોની રચના કરે છે ?
- 8. સ્વ-સ્થાનીય જમીન એટલે શું ?
- 9. ભારતમાં સ્થળવર્ણન નકશા તૈયાર કરતી સંસ્થા કયાં આવેલી છે ?
- 10. ભૂપૃષ્ઠના નકશામાં કઈ બાબતો દર્શાવવામાં આવે છે ?

વિભાગ : C

- નીચે આપેલા 11 થી 14 સુધીના પ્રશ્નોના સંક્ષિપ્ત જવાબ આપો. (દરેકના 2 ગુણ) [08]

11. હાલની વૈશ્વિક સમસ્યાઓ કઈ કઈ છે.

અથવા

ભૂગોળ ક્યા ક્યા વિષયો સાથે અનુબંધ ધરાવે છે ?

12. પાર્થિવ ગ્રહો ક્યા ક્યા છે ?
13. પૃથ્વીની ઉત્પત્તિ સમજાવતા સિદ્ધાંતો ક્યા ક્યા છે ?
14. સાર્ધમા સ્તરમાં ક્યા ખનિજ તત્ત્વો આવેલા છે ?

વિભાગ : D

- નીચે આપેલા 15 થી 18 સુધીના પ્રશ્નોના મુદ્દાસર જવાબ આપો. (દરેકના 3 ગુણ) [12]

15. 'માનવ ભૂગોળ' ટૂંકનોંધ લખો.
16. મિશ્રાવરણ (મેન્ટલ) વિશે ટૂંકનોંધ લખો.
17. 'જવાળામુખીની સર્જનાત્મક અસરો' વર્ણવો

અથવા

ભૂકંપ થવાનાં કારણો ક્યા ક્યા છે ?

18. 'રૂઢ સંજ્ઞાઓ' નકશાની લઘુલિપિ છે — કારણ આપો.

વિભાગ : E

- નીચે આપેલા 19 થી 22 સુધીના પ્રશ્નોના વિસ્તૃત જવાબ આપો. (દરેકના 3 ગુણ) [20]

19. પૃથ્વીની ઉત્પત્તિ સમજાવતા ભરતીવાદની ચર્ચા કરો.

અથવા

પૃથ્વીની આંતરિક રચના વર્ણવો.

20. જવાળામુખીના પ્રકારો જણાવી દરેક વિશે ટૂંકી નોંધ લખો.
21. ભૂમિખંડો અને મહાસાગરોની વહેંચણીની લાક્ષણિકતાઓ સમજાવો.
22. જમીન નિર્માણ-ક્રિયા સમજાવી તેનાં મુખ્ય લક્ષણો વિશે સવિસ્તર નોંધ લખો.

ધોરણ-11 ભૂગોળ (સામાન્ય પ્રવાહ)

દ્વિતીય પરીક્ષા

સમય : 2.00 કલાક

પ્રશ્નપત્રનું પરિરૂપ

કુલ ગુણ : 50

નોંધ : આ પરિરૂપ વિદ્યાર્થીઓ, શિક્ષકો, પ્રાશ્નિકો, મોડરેટર્સ વગેરેના માર્ગદર્શન માટે છે. જે તે વિષયોના પ્રાશ્નિક તેમજ મોડરેટર્સને માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણના બૃહદ્ હાર્દ / ઉદ્દેશને સુસંગત રહી પ્રશ્નપત્રની સંરચના બાબતે ફેરફાર કરવાની છૂટ રહેશે.

હેતુઓ પ્રમાણે ગુણભાર :

હેતુ	જ્ઞાન (K)	સમજ (U)	ઉપયોજન (A)	વિશ્લેષણ (AN)	સંયોજન/કૌશલ્ય (S)	મૂલ્યાંકન (E)	કુલ ગુણ
ગુણ	18	14	10	02	03	03	50
ટકા	35%	30%	20%	05%	05%	05%	100%

પ્રશ્નના પ્રકાર પ્રમાણે ગુણની ફાળવણી :

ક્રમાંક	પ્રશ્નપત્રનું સ્વરૂપ	સંખ્યા	ગુણ	કુલ ગુણ	સમય
1.	નિબંધ પ્રકારના (E)	4	5	20	40 મિનિટ
2.	લાંબા પ્રશ્નો (LA)	4	3	12	32 મિનિટ
3.	ટૂંકા પ્રશ્નો (SA)	4	2	08	24 મિનિટ
4.	અતિ ટૂંકા પ્રશ્નો (VSA)	5	1	05	08 મિનિટ
5.	હેતુલક્ષી પ્રશ્નો (O)	5	1	05	08 મિનિટ
	કુલ ગુણ	22	12	50	120 મિનિટ

કઠિનતામૂલ્ય પરનો ગુણભાર :

ક્રમાંક	કઠિનતાનું સ્તર	ગુણ	કઠિનતામૂલ્ય
1.	સરળ	20	40%
2.	મધ્યમ	23	45%
3.	કઠિન	07	15%
	કુલ	50	100%

ધોરણ-11 ભૂગોળ (સામાન્ય પ્રવાહ)
દ્વિતીય પરીક્ષા

સમય : 2.00 કલાક

પ્રકરણનો ગુણભાર

કુલ ગુણ : 50

પ્રકરણ ક્રમ	પ્રકરણનું નામ	ગુણભાર
1.	ભૂગોળ એક વિષય તરીકે	02
2.	પૃથ્વીનો ઉદ્ભવ અને ઉત્ક્રાંતિ	02
3.	પૃથ્વીની આંતરિક રચના	02
4.	ભૂકંપ અને જ્વાળામુખી	03
5.	ભૂમિખંડો અને મહાસાગરો	03
6.	ખડકો, ખનીજો અને જમીન	02
7.	ભૂમિસ્વરૂપો	09
8.	વાતાવરણ	09
9.	તાપમાન	05
10.	પવન	07
15.	નકશા, અર્થ અને પ્રકારો	01
16.	ભૌગોલિક માહિતી અને નકશાનિર્માણ	05
	કુલ	50

- નોંધ : — પ્રથમ પરીક્ષાના અભ્યાસક્રમના 15 ગુણ
— દ્વિતીય પરીક્ષાના અભ્યાસક્રમ સુધી 35 ગુણ

Study. Assignments. Free Forever. GSEB Question and Answers.

		Subject : Geography												Total Marks : 50		Time : 120 Minutes							
		Knowledge			Understanding			Application			Analysis			Synthesis/Skill			Evaluation			Total			
No.	Chapter Name	EA	LA	SA	VSA	MCQ	EA	LA	SA	VSA	MCQ	EA	LA	SA	VSA	MCQ	EA	LA	SA	VSA	MCQ	Marks	
1.																							02
2.				2(1)																			02
3.				2(1)																			02
4.								3(1)															03
5.																						3(1)	03
6.						1(1)	1(1)																02
7.		5(1)*																					09
8.		5(1)				1(2)																	09
9.						1(1)	1(1)	3(1)*															05
10.						1(1)	1(1)	5(1)															07
15.																							01
16.																							05
	SubTotal	5(2)			1(3)	1(5)	5(1)	3(1)	2(2)	1(2)		5(1)	3(1)	2(1)								3(1)	
	Total	10			03	05	05	03	04	02		05	03	02								03	50

- નોંધ : - કૌંસની બહાર ગુણ દર્શાવેલ છે.
 - કૌંસમાં પ્રશ્નની સંખ્યા દર્શાવેલ છે.
 - કુદીવાળા પ્રશ્નમાં અથવાનો પ્રશ્ન આપવો.

ધોરણ-11 ભૂગોળ (સામાન્ય પ્રવાહ)

દ્વિતીય પરીક્ષા

નમૂનાનું પ્રશ્નપત્ર

સમય : 2.00 કલાક

કુલ ગુણ : 60

વિભાગ : A

- નીચે આપેલા 1 થી 5 હેતુલક્ષી પ્રકારના પ્રશ્નો છે. આપેલા વિકલ્પોમાંથી સાચો વિકલ્પ (A, B, C, D) પસંદ કરીને જવાબ લખો. (દરેકનો 1 ગુણ) [05]
- 1. સૌથી નરમ ખનીજ કઈ છે ?
(A) સોનું (B) એલ્યુમિનિયમ (C) તાંબુ (D) ટાલક
- 2. ભારતમાં હવામાન ખાતાની મુખ્ય કચેરી કયા શહેરમાં આવેલી છે ?
(A) મુંબઈ (B) ચેન્નઈ (C) કોલકાતા (D) દિલ્હી
- 3. સૂર્યઘાત માપવા માટે કયા સાધનનો ઉપયોગ થાય છે ?
(A) થરમોમિટર (B) બેરોમિટર (C) પાયરેનોમિટર (D) લેક્ટોમિટર
- 4. યુ.એસ.માં ચક્રવાત કયા નામે ઓળખાય છે ?
(A) હરિકેન (B) ટાઈફૂન (C) વિલી-વિલીઝ (D) ટોર્નેડો
- 5. આરામગૃહ માટે કઈ રૂઢ સંજ્ઞાઓનો ઉપયોગ થાય છે ?
(A) PTO (B) CH (C) RH (D) PS

વિભાગ : B

- નીચે આપેલા 6 થી 10 સુધીના પ્રશ્નોના જવાબ એક વિધાનમાં આપો. (દરેકનો 1 ગુણ) [05]
- 6. ખનીજના મુખ્ય પ્રકારો જણાવો.
- 7. સમથળ-સ્થાપક બળોના મુખ્ય બે પ્રકાર કયા છે ?
- 8. હવામાન એટલે શું ?
- 9. સૂર્યકલંકો કોને કહે છે ?
- 10. કયા પવનો કાળવૈશાખી તરીકે ઓળખાય છે ?

વિભાગ : C

- નીચે આપેલા 11 થી 14 સુધીના પ્રશ્નોના સંક્ષિપ્ત જવાબ આપો. (દરેકના 2 ગુણ) [08]
- 11. માનવ ભૂગોળના કોઈપણ ચાર વિભાગો જણાવો.
- 12. ટેરા ફાર્મિંગ શું છે ?
- 13. પૃથ્વીની આંતરિક રચના અનુસાર કેટલા વિભાગ પડે છે ?
- 14. અક્ષાંશ આબોહવા પર કેવી અસર કરે છે ?

અથવા

વૈશ્વિક તાપમાનવૃદ્ધિના નિયંત્રણ માટેનાં પગલાં જણાવો.

વિભાગ : D

- નીચે આપેલા 15 થી 18 સુધીના પ્રશ્નોના મુદ્દાસર જવાબ આપો. (દરેકના 3 ગુણ) [12]
- 15. 'ભૂકંપ આલેખક' પર ટૂંકી નોંધ તૈયાર કરે.
- 16. ભૂ-તક્તિ એટલે શું ? મુખ્ય ભૂ-તક્તિઓ કઈ કઈ છે ?
- 17. ઉચ્ચપ્રદેશના કોઈપણ બે પ્રકારો આકૃતિ દોરી સમજાવો.
- 18. પૃથ્વીનું ઉષ્મા સંતુલન સમજાવો.

અથવા

તાપમાનનું ઉર્ધ્વ વિતરણ વિશે ટૂંકનોંધ લખો.

વિભાગ : E

- નીચે આપેલા 19 થી 22 સુધીના પ્રશ્નોના વિસ્તૃત જવાબ આપો. (દરેકના 5 ગુણ) [20]
 - 19. પર્વતની વ્યાખ્યા આપી તેના પ્રકારો વિશે વિસ્તૃત નોંધ લખો.
- અથવા
- 20. આબોહવા એટલે શું ? આબોહવાનાં તત્ત્વો વિશે માહિતી આપો.
 - 21. દરિયાઈ લહેરો અને જમીનની લહેરો આકૃતિ દોરી સમજાવો.
 - 22. પ્રમાણ સમય એટલે શું ? ભારતનો પ્રમાણ સમય કેવી રીતે નક્કી કરવામાં આવે છે ?

ધોરણ-11 ભૂગોળ (સામાન્ય પ્રવાહ) વાર્ષિક પરીક્ષા

સમય : 3.00 કલાક

પ્રશ્નપત્રનું પરિરૂપ

કુલ ગુણ : 80

નોંધ : આ પરિરૂપ વિદ્યાર્થીઓ, શિક્ષકો, પ્રાશ્નિકો, મોડરેટર્સ વગેરેના માર્ગદર્શન માટે છે. જે તે વિષયોના પ્રાશ્નિક તેમજ મોડરેટર્સને માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણના બૃહદ હાર્દ / ઉદ્દેશને સુસંગત રહી પ્રશ્નપત્રની સંરચના બાબતે ફેરફાર કરવાની છૂટ રહેશે.

હેતુઓ પ્રમાણે ગુણભાર :

હેતુ	જ્ઞાન (K)	સમજ (U)	ઉપયોજન (A)	વિશ્લેષણ (AN)	સંયોજન/કૌશલ્ય (S)	મૂલ્યાંકન (E)	કુલ ગુણ
ગુણ	28	24	16	04	04	04	80
ટકા	35%	30%	20%	05%	05%	05%	100%

પ્રશ્નના પ્રકાર પ્રમાણે ગુણની ફાળવણી :

ક્રમાંક	પ્રશ્નપત્રનું સ્વરૂપ	સંખ્યા	ગુણ	કુલ ગુણ	સમય
1.	નિબંધ પ્રકારના (E)	4	5	20	40 મિનિટ
2.	લાંબા પ્રશ્નો (LA)	8	3	24	64 મિનિટ
3.	ટૂંકા પ્રશ્નો (SA)	8	2	16	48 મિનિટ
4.	અતિ ટૂંકા પ્રશ્નો (VSA)	10	1	10	14 મિનિટ
5.	હેતુલક્ષી પ્રશ્નો (O)	10	1	10	14 મિનિટ
	કુલ ગુણ	40	12	80	180 મિનિટ

કઠિનતામૂલ્ય પરનો ગુણભાર :

ક્રમાંક	કઠિનતાનું સ્તર	ગુણ	કઠિનતામૂલ્ય
1.	સરળ	32	40%
2.	મધ્યમ	36	45%
3.	કઠિન	12	15%
	કુલ	80	100%

ધોરણ-11 ભૂગોળ (સામાન્ય પ્રવાહ)
વાર્ષિક પરીક્ષા

સમય : 3.00 કલાક

પ્રકરણનો ગુણભાર

કુલ ગુણ : 80

પ્રકરણ ક્રમ	પ્રકરણનું નામ	ગુણભાર
1.	ભૂગોળ એક વિષય તરીકે	01
2.	પૃથ્વીનો ઉદ્ભવ અને ઉત્ક્રાંતિ	02
3.	પૃથ્વીની આંતરિક રચના	02
4.	ભૂકંપ અને જ્વાળામુખી	02
5.	ભૂમિખંડો અને મહાસાગરો	02
6.	ખડકો, ખનીજો અને જમીન	02
7.	ભૂમિસ્વરૂપો	04
8.	વાતાવરણ	05
9.	તાપમાન	03
10.	પવન	05
11.	વાતાવરણીય ભેજ	12
12.	જલાવરણ	12
13.	જીવાવરણ	07
14.	આપત્તિ વ્યવસ્થાપન	12
15.	નકશા-અર્થ અને પ્રકારો	01
16.	ભૌગોલિક માહિતી અને નકશાનિર્માણ	03
17.	સ્થળવર્ણન નકશા	05
	કુલ	80

- નોંધ : — પ્રથમ પરીક્ષાના અભ્યાસક્રમના 15 ગુણ
— દ્વિતીય પરીક્ષાના અભ્યાસક્રમના 25 ગુણ
— વાર્ષિક પરીક્ષાના અભ્યાસક્રમના 60 ગુણ

ધોરણ-11 ભૂગોળ (સામાન્ય પ્રવાહ)

વાર્ષિક પરીક્ષા

નમૂનાનું પ્રશ્નપત્ર

સમય : 3.00 કલાક

કુલ ગુણ : 80

વિભાગ : A

- નીચે આપેલા 1 થી 10 હેતુલક્ષી પ્રકારના પ્રશ્નો છે. આપેલા વિકલ્પોમાંથી સાચો વિકલ્પ (A, B, C, D) પસંદ કરીને જવાબ લખો. (દરેકનો 1 ગુણ) [10]
- 1. બિંગ બેંગનો સિદ્ધાંત આપનાર કોણ ?
(A) લિમેત્રે (B) હબ્બલ (C) ઓટો સ્મિડે (D) લાપ્લાસ
- 2. પૃથ્વીનું ભૂ-ગર્ભ કયા નામે ઓળખાય છે ?
(A) સાઈમા (B) સિયાલ (C) નિકે (D) મેન્ટલ
- 3. કયો દેશ જ્વાળામુખીનો ઉપયોગ ભૂ-તાપીય (જ્યોથર્મલ) ઊર્જા મેળવવા કરે છે ?
(A) શ્રીલંકા (B) જાપાન (C) ભારત (D) ઈરાન
- 4. મેસ્કારેન હારમાળા કયા મહાસાગરમાં જળમગ્ન છે ?
(A) પેસિફિક (B) એટલેન્ટિક (C) આર્કટિક (D) હિંદ
- 5. કયા પવનો બરફભક્ષી છે ?
(A) લૂ (B) ચિનૂક (C) હરમેટન (D) નોર્વેસ્ટર
- 6. ભારતના કયા રાજ્યમાં શિયાળાની ઋતુમાં વૃષ્ટિ થાય છે ?
(A) ગુજરાત (B) મધ્યપ્રદેશ (C) ઉત્તર પ્રદેશ (D) તમિલનાડુ
- 7. વિશ્વમાં સૌથી ગહન સમુદ્રખાઈ કઈ છે ?
(A) મારીઆના ટ્રેન્ચ (B) ટોંગા કેમડીક (C) પુર્ટોરિકો (D) અંદમાન
- 8. મકાનમાં હોઈએ અને ધરતીકંપની ધ્રુજારી શરૂ થઈ જાય તો શું કરવું જોઈએ ?
(A) તરત જ બહાર આવી જવું જોઈએ.
(B) વીજળી કનેક્શન બંધ કરવા જોઈએ.
(C) ઘરના સલામત ખૂણામાં ઊભા રહી જવું જોઈએ.
(D) બીજાની મદદ માગવી જોઈએ.
- 9. સાંસ્કૃતિક નકશામાં નીચેનામાંથી કયા નકશાનો સમાવેશ થતો નથી ?
(A) કૃષિવિષયક (B) પરિવહનના (C) વસાહતના (D) જમીનના
- 10. બે અક્ષાંશવૃત્તો વચ્ચે કેટલા કિ.મી.નું અંતર હોય છે ?
(A) 139 (B) 122 (C) 111 (D) 211

વિભાગ : B

- નીચે આપેલા 11 થી 20 સુધીના પ્રશ્નોના જવાબ એક વિધાનમાં આપો. (દરેકનો 1 ગુણ) [10]
- 11. ભૂગોળ શબ્દનો અર્થ આપો.
- 12. નિહારિકા એટલે શું ?
- 13. ગુરુત્વાકર્ષણનો સિદ્ધાંત કોણે આપ્યો ?
- 14. પાવાગઢનું કયું તળાવ જવાળામુખીમાં પાણી ભરાતાં બનેલું છે ?
- 15. ખંડપ્રવાહના સિદ્ધાંતને કઈ રમત દ્વારા સમજાવી શકાય ?
- 16. હિમ-અશ્માવલિ કોને કહે છે ?
- 17. લેપ્સરેટ એટલે શું ?
- 18. વાતાવરણનું દબાણ એટલે શું ?
- 19. વર્ષાછાયાનો પ્રદેશ એટલે શું ?
- 20. વિશ્વમાં સૌથી ઊંચા મોજાં કયા અને કેટલા ઊંચા ઊછળે છે ?

વિભાગ : C

- નીચે આપેલા 21 થી 28 સુધીના પ્રશ્નોના સંક્ષિપ્ત જવાબ આપો. (દરેકના 2 ગુણ) [16]
- 21. ખડકોના કેટલા પ્રકાર પડે છે ? કયા કયા ?
- 22. હવામાન અને આબોહવાની વ્યાખ્યા આપો.
અથવા
વાતાવરણનો સૌથી હલકા અને સૌથી ભારે વાયુઓ કયા છે ?
- 23. પૃથ્વીની સપાટીથી ઊંચે જતાં તાપમાન ઘટે છે. — કારણ આપો.
- 24. સાપેક્ષ આદ્રતા એટલે શું ? તેનું સૂત્ર જણાવો.
- 25. શિયાળામાં પણ પશ્ચિમ યુરોપના બંદરો વ્યસ્ત રહે છે.
- 26. પારિસ્થિતિકતંત્ર એટલે શું ? તેના પ્રકાર જણાવો.
અથવા
પ્રાથમિક અથવા સ્વ-ઉત્પાદકો કોને કહે છે ?
- 27. સપ્તર્ષિ તારા સમૂહ એટલે શું ?
- 28. દિશાશોધનની કઈ કઈ રીતો છે. — તે જણાવો.

વિભાગ : D

- નીચે આપેલા 29 થી 36 સુધીના પ્રશ્નોના મુદ્દાસર જવાબ આપો. (દરેકના 3 ગુણ) [24]

29. ભૂમિગત જળનું નિક્ષેપણ કાર્ય લખો.
30. વૈશ્વિક તાપ-વૃદ્ધિ વિશે ટૂંકી નોંધ લખો.
31. ચક્રવાત અને પ્રતિચક્રવાત વિશે તફાવત લખો.

અથવા

ગરમ અને ઠંડા વાતાવરણ વિશે તફાવત લખો.

32. ટૂંકનોંધ લખો : કૃત્રિમ વૃષ્ટિ
33. ભરતીનું મહત્ત્વ સમજાવો.
34. પૂર આવતા પહેલાં કઈ કઈ સાવચેતીઓ રાખશો તે જણાવો.
35. ઔદ્યોગિક દુર્ઘટનાઓથી બચવાના ઉપાયો.
36. સ્થળવર્ણન નકશા-નિર્માણકાર્યના તબક્કા વિશે નોંધ લખો.

અથવા

સ્થળવર્ણન નકશામાં અર્થઘટન માટે કઈ વિગતોનો સમાવેશ કરવામાં આવે છે ?

વિભાગ : E

- નીચે આપેલા 37 થી 40 સુધીના પ્રશ્નોના વિસ્તૃત જવાબ આપો. (દરેકના 5 ગુણ) [20]

37. ઘનીભવન એટલે શું ? ઘનીભવનમાં સ્વરૂપો જણાવી કોઈપણ બેની સમજૂતી આપો.

અથવા

વાદળ એટલે શું ? વાદળના વિવિધ પ્રકારો ટૂંકમાં જણાવો.

38. સમુદ્રજળના તાપમાનને અસર કરતાં પરિબળો જણાવી વિગતે ચર્ચા કરો.

અથવા

ભરતી-ઓટના પ્રકારો ટૂંકમાં સમજાવી તેનું મહત્ત્વ સમજાવો.

39. જૈવ-વૈવિધ્ય એટલે શું ? જૈવ વિવિધતાનું જતન કરવાના ઉપાયો જણાવો.

40. કુદરતી પ્રકોપો અને દુર્ઘટનાઓ વિશે સવિસ્તર સમજાવો.